

Brüssel, 3. oktoober 2022
(OR. en)

13054/22

JAI 1257
VISA 151
MIGR 284
COEST 701

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. september 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Eelmise dok nr:	12351/22
Teema:	KOMISJONI TEATIS

1. milles ajakohastatakse nõukogu 9. septembri 2022. aasta otsuse (EL) 2022/1500 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täieliku peatamise kohta) järel esitatud juhendit Venemaa viisataotlejatele viisade andmise üldküsimumuste kohta ning
2. esitatakse juhend Venemaa kodanike välispiiridel kontrollimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2022) 7111 final..

Lisatud: C(2022) 7111 final..

Brüssel, 30.9.2022
C(2022) 7111 final

KOMISJONI TEATIS

- 1. milles ajakohastatakse nõukogu 9. septembri 2022. aasta otsuse (EL) 2022/1500 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täitmise täieliku peatamise kohta) järel esitatud juhendit Venemaa viisataotlejatele viisade andmise üldküsimumuste kohta ning**
- 2. esitatakse juhend Venemaa kodanike välispiiridel kontrollimise kohta**

KOMISJONI TEATIS,

- 1. milles ajakohastatakse nõukogu 9. septembri 2022. aasta otsuse (EL) 2022/1500 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täitmise täieliku peatamise kohta) järel esitatud juhendit Venemaa viisataotlejatele viisade andmise üldküsimumuste kohta ning**
- 2. esitatakse juhend Venemaa kodanike välispiiridel kontrollimise kohta**

9. septembril 2022 võttis nõukogu vastu otsuse Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu (edaspidi „leping“) täitmise täieliku peatamise kohta¹. Nõukogu otsus jõustus teisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja Venemaa Föderatsiooni teavitamist. Selle otsusega asendati nõukogu otsus (EL) 2022/333.
- Nõukogu otsusega peatatakse lepingu kõigi sätete kohaldamine Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes. Viisalihtsustust ei kohaldata Venemaa kodanike suhtes enne, kui peatamine on tühistatud. Sellest tulenevalt kohaldatakse lühiajalist viisat taotlevate Venemaa kodanike suhtes vaikimisi viisaeeskirja² üldeskirju.
- Taanil ja Schengeni lepinguga ühinenud riikidel – Norral, Islandil, Šveitsil ja Liechtensteinil – on Venemaa Föderatsiooniga sõlmitud kahepoolsed viisalihtsustuslepingud, milles korratakse viisalihtsustuslepingu sätteid. Pärast nõukogu otsust viisalihtsustuslepingu kohaldamise täieliku peatamise kohta oodatakse, et ka Schengeni lepinguga ühinenud riigid asjaomaste siseriiklike menetluste järel oma kahepoolsed lepingud peatavad. Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) 2022/1500 peatas Taani täielikult Taani Kuningriigi valitsuse ja Venemaa Föderatsiooni valitsuse vahelise viisalihtsustuslepingu kohaldamise alates 16. septembrist 2022.
- Võttes lisaks arvesse väga spetsiifilisi olusid, milles liikmesriikide konsulaadid tegutsevad, ning arvestades Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastast provotseerimata ja õigustamatut sõjalist agressiooni ja selle tagajärgi ning vajadust ühtlustada viisataotluste läbivaatamist Venemaal ning edendada Schengeni alal ühiseid lahendusi, on asjakohane ja vajalik anda liikmesriikidele juhiseid Venemaa Föderatsiooni viisataotlejatele viisade väljaandmise korra ja tingimuste kohta. Need juhised on olulised selleks, et tagada igas konsulaaresinduses Venemaa Föderatsiooni kodanike jaoks viisamenetluse käigus sidusus, selgus ja läbipaistvus.
- Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja õigustamatul agressioonisõjal Ukraina vastu on olnud laialdane mõju, sealhulgas on suurenenud julgeoleku ja avaliku korraga seotud riskid ja ohud, millega ELil tegeleda tuleb. Turistikülastuste puhul on liikmesriikide konsulaatidel raskem reisi eesmärki kontrollida kui muud liiki reise (nt perekülastuste) puhul, sealhulgas olukorras, kus mõne liikmesriigi konsulaaresinduse suutlikkus on oluliselt vähenenud seetõttu, et Venemaa võimud on liikmesriikide konsulaar- ja diplomaatilisi töötajaid hulgaliselt välja saatnud. Peale selle on jätkuvalt olemas usutav oht, et inimesed, kes väidavad end reisivat turismi eesmärgil, võivad levitada propagandat, mis toetab Venemaa Föderatsiooni agressioonisõda Ukraina vastu, või osaleda muus ELi kahjustavas õnnestustegevuses. Venemaa viisataotlejad, kes reisivad olulistel põhjustel, sealhulgas eelkõige ELi kodanike pereliikmed,

¹ Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vaheline leping Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise kohta (ELT L 129, 17.5.2007).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

teisitimõtled, sõltumatud ajakirjanikud, kodanikuühiskonna esindajad ja inimõiguste kaitsjad, peaksid saama ELi siseneda. Seetõttu soovib komisjon viisalihtsuslepingu täieliku peatamise taustal, et liikmesriigid võtaksid Venemaa kodanike esitatud lühiajalise viisa taotluste läbivaatamisel arvesse järgmisi kaalutlusi.

6. Venemaa juhtkonna hiljutine tegevus sõja eskaleerimiseks, sealhulgas mobilisatsiooni väljakuulutamise ja fiktiivsed referendumid okupeeritud Ukraina territooriumi osades, et valmistada ette nende ebaseaduslikku annekteerimist Venemaa Föderatsiooni poolt, nagu ka ohtlikud ähvardused kasutada massihävitusrelva, sealhulgas tuumarelva, on märkimisväärselt suurendanud liidu välispiiridele saabuvate Venemaa kodanike arvu ning liikmesriikidele esitatavate viisataotluste ja päringute hulka.
7. Pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist võib märkimisväärne arv ajateenijaid ja nende perekonnaliikmeid otsustada põgeneda Venemaa Föderatsioonist ELi. Samuti ei saa välistada, et Venemaa kodanikud, kes püüavad vältida mobilisatsiooni ja sisenevad ELi, kujutavad endast ohtu mõne liikmesriigi või liidu kui terviku avalikule korrale, sisejulgeolekule ja rahvusvahelistele suhetele. Liikmesriigid peaksid kõnealuste Venemaa kodanike esitatud viisataotlusi läbi vaatama igal üksikjuhul eraldi ning Venemaa kodanike kontrollimisel liidu välispiiridel tuleks pöörata erilist tähelepanu liikmesriikide ja liidu julgeolekuriskidele ning tegutseda kooskõlastatult.
8. See nõuab rangemat kontrolli Vene kodanike viisataotluste hindamisel ning eriti põhjalikku kontrolli ELi välispiiridel. Sellega seoses on oluline rõhutada, et põhjalik ja kooskõlastatud range kontroll ELi välispiiridel tagab mitte ainult asjaomase liikmesriigi julgeoleku, vaid ka kogu Schengeni ala terviklikkuse. Nagu komisjon on oma Schengeni strateegias³ rõhutanud, on sisepiirikontrollita ala toimimise eeltingimuseks turvalised välispiirid. Samuti tuleks praeguses kontekstis rõhutada, et piirikontrolli taaskoostamine sisepiiridel peab jääma viimaseks abinõuks. Liikmesriikidele tuleb meelde, et Schengeni alal tuleks sisepiirikontrollile eelistada alternatiivseid meetmeid, näiteks tugevdatud politseikoostööd.
9. Tuleks meeles pidada, et Schengeni viisa antakse lühiajaliseks 90-päevaseks viibimiseks 180-päevase ajavahemiku jooksul ning seega ei saa see pakkuda pikaajalist lahendust Vene kodanikele, kes püüavad mobilisatsiooni vältida oma riigist põgenedes. See ei piira kõnealuste isikute õigust taotleda rahvusvahelist kaitset ELi varjupaigalaste õigusaktide alusel ega võimalust taotleda riiklikke pikaajalisi viisaid või elamisluba.
10. Käesolevas läbivaadatud juhendis tuginetakse määruses 810/2009⁴ (edaspidi „viisaeeskiri“) ja määruses (EL) 2016/399⁵ (edaspidi „Schengeni piirieskirjad“) sätestatud võimalustele, et tagada julgeolekukontrolli kõrgeim võimalik tase liikmesriikide konsulaatides ja piirivalveasutustes viisataotluste individuaalsel hindamisel ja Venemaa kodanike kontrollimisel liidu välispiiridel.
11. Käesolev juhend ei piira varjupaiga valdkonnas kohaldatava õigusraamistiku kohaldamist, sealhulgas varjupaigaõigust ning välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet ega liikmesriikide võimalust vaadata varjupaigataotlused läbi piiril või transiiditsoonis läbi viidava

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Täielikult toimiva ja vastupidava Schengeni ala loomise strateegia“ (COM(2021) 277, 2.6.2021).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

ja/või kiirendatud menetluse raames kooskõlas direktiivi 2013/32/EL⁶ artikli 31 lõike 8 punktiga j ja artikliga 43.

12. Komisjon jälgib pidevalt käesoleva juhendi rakendamist, et ELi tasandil toetada kiireid ja kooskõlastatud meetmeid kõigi esilekerkivate probleemide lahendamiseks. Komisjon koostab sel eesmärgil aruandeid kriisidele poliitilist reageerimist käsitleva ELi integreeritud korra raames ning kogub vajalikku teavet rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava võrgustik kaudu.

I. Ajakohastatud juhend Venemaa viisataotlejatele viisa andmise üldküsimumste kohta

13. Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu sellele, et iga viisataotluse puhul uuritaks põhjalikult viisaeeskirja artiklites 5 ja 6 sätestatud pädevusnõudeid ning kohaldataks neid korrektselt, et taotleja ei hakkaks otsima eri konsulaatide vahel soodsamat viisakohtlemist. Juhised pädeva liikmesriigi kindlaksmääramiseks on esitatud I viisakäsiraamatu⁷ II osa 1. peatükis. Kui taotluse saanud liikmesriik ei ole pädev seda menetlema, tuleks kogu taotlus ja kõik tõendavad dokumendid tagastada ning viisatasu tagasi maksta. Taotleja tuleks suunata otse pädeva liikmesriigi konsulaati.

a) Pädev liikmesriik ja territoriaalne konsulaarpädevus viisataotluste läbivaatamiseks

14. Viisaeeskirja artikli 6 kohaselt peaks taotluse läbi vaatama selle pädeva liikmesriigi konsulaat, mille jurisdiktsioonis asub taotleja seadusjärgne elukoht. Pärast president Putini antud mobilisatsioonikäsku on märkimisväärne hulk Venemaa sõjaväelasi põgenenud naaber- ja muudesse riikidesse, et vältida enda mobiliseerimist Venemaa sõjaväkke. Peetakse väga tõenäoliseks, et paljud soovivad saada Schengeni viisat, et jätkata oma reisi ELis. Seetõttu ei tohiks liikmesriigid võtta vastu viisataotlusi Venemaa Föderatsiooni kodanikelt, kes viibivad kolmandas riigis, näiteks Gruusias, Armeenias, Kasahstanis, Serbias, Türgis, Araabia Ühendemiraatides või mujal lühiajaliselt või transiidi otstarbel. Sellised taotlejad tuleks suunata nende elukohajärgsesse pädevasse konsulaati, milleks on enamasti mõni Venemaa Föderatsioonis asuv konsulaat. Erandeid võib teha viisaeeskirja artikli 6 lõike 2 ja I viisakäsiraamatu II osa punktis 1.8 esitatud juhiste alusel, eelkõige kitsikuse korral ja humanitaarkaalu põhistel (nt perekondlikud külastused ELis elava sugulase ootamatu raske haigestumise korral, teisitimõtlejad, inimõiguste kaitsjad). Sellistel juhtudel peaksid konsulaadid uurima ka seda, kas viisataotleja kavatseb tõepoolest viibida Schengeni alal kuni 90 päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul. Kui kavandatakse pikemat kohalviibimist, nagu see võib olla mobilisatsiooni eest põgenevate isikute puhul, tuleks juhtumit käsitleda vastavalt pikaajaliste viisade suhtes kohaldatavatele eeskirjadele. Seda tehes peaksid konsulaadid arvesse võtma seda, kas kolmandas riigis, kus viisataotlus esitatakse, on tagatud kaitse välja- või tagasisaatmise eest.

b) Venemaal praeguses olukorras viisataotluse esitamise menetluslikud aspektid

Liikmesriikide suutlikkus menetleda Venemaa kodanike esitatud lühiajalise viisa taotlusi on oluliselt vähenenud, kuna Venemaa võimud on palju liikmesriikide konsulaar- ja diplomaatilisi töötajaid välja saatnud. Lisaks toob Venemaa agressioonisõja üldine kontekst (Venemaa suurenenud sõjategevus, propaganda, suurenenud ohud liikmesriikide julgeolekule ja avalikule

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 180, 29.6.2013, lk 60).

⁷ Komisjoni 28. jaanuari 2020. aasta rakendusotsuse C(2020) 395 (millega muudetakse otsust K(2010) 1620 (lõplik) seoses viisataotluste menetlemise ja välja antud viisade muutmise käsiraamatu asendamisega (I viisakäsiraamat)) lisa.

korrale) kaasa vajaduse tagada, et Venemaa kodanikke või nende teatavaid kategooriaid kontrollitaks rangemalt. Selline olukord võib tingida vajaduse, et liikmesriigid kohandaksid oma menetlusi, ilma et see piiraks iga üksiku taotluse nõuetekohast läbivaatamist. Selle saavutamiseks võib rakendada järgmisi abinõusid.

i) Prioriteetide kindlaksmääramine, kui jaotatakse vastuvõtuaegu taotluste esitamiseks

15. Viisaeeskirja artikli 9 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid võivad nõuda, et taotlejad küsiksid endale vastuvõtuaja. Vastuvõtt peaks üldjuhul toimuma kahe nädala jooksul alates vastuvõtuaja küsimisest. Praegu võib liikmesriikidel olla väga raske seda tagada, kuna enamiku liikmesriikide konsulaatides on personalipuudus.

16. Seetõttu leiab komisjon, et liikmesriigid peaksid vastuvõtuaegade jaotamisel pöörama vähem tähelepanu taotlejatele, kellel ei ole reisimiseks olulist põhjust.

ii) Tähtaeg, mille jooksul tuleb viisataotluse kohta otsus teha

17. Praegust olukorda arvestades on vaja kõik Venemaa kodanike taotlused põhjalikult läbi vaadata. Komisjon leiab, et liikmesriigid peaksid vajaduse korral täielikult kasutama viisaeeskirja artikli 23 lõikes 2 ette nähtud võimalust pikendada viisataotluse kohta otsuse tegemise tähtaega 45 päevani.

18. Samuti rõhutab komisjon, et kui taotluse kohta otsuse tegemise tähtaega pikendada teatavate taotlejakategooriate puhul – näiteks kui taotleja reis ei toimu olulisel põhjusel, vaid ta taotleb viisat turismi eesmärgil või tema reis ei ole kiireloomuline –, siis saaks teha otsuse kiiremini nende puhul, kes peavad reisima olulisel põhjusel või toovad esile põhjendatud hädaolukorra, nagu on nõutud viisaeeskirja artikli 23 lõikes 2a.

iii) Täiendavate tõendavate dokumentide nõudmine või viisa taotlemisel täiendava dokumendina aktsepteeritavate dokumendiliikide piiramine

19. Ilma et see piiraks Venemaa Föderatsiooni viisataotlejatelt nõutavate täiendavate dokumentide ühtlustatud loetelu (komisjoni 6. juuni 2016. aasta rakendusotsus C(2016)3347 final) kohaldamist ja kuni selle võimaliku muutmiseni, oleks praeguses olukorras õigustatud, et liikmesriikide konsulaadid nõuavad taotluse läbivaatamise käigus teatavate Venemaa kodanike kategooriate puhul täiendavaid dokumente, et tagada kõrgel tasemel kontroll, eelkõige seoses võimalike ohtudega julgeolekule, avalikule korrale ja poliitikale ning rahvusvahelistele suhetele.

20. Kui on põhjendatult alust kahelda taotleja esitatud täiendavate dokumentide ehtsuses või nende sisu tõepärasuses või taotleja ütluste usaldusväärsuses, eelkõige seoses tema reisi eesmärgiga, tuleb selline taotlus viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti b kohaselt tagasi lükata ja registreerida VISis vastavalt viisainfosüsteemi (VIS) määruse⁸ artiklile 12, tagades, et püsiv jälg sellest jääb nähtavaks kõikidele konsulaatidele, nagu on alati tavaks viisa andmisest keeldumise puhul.

21. Kui viisataotlus viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti b alusel tagasi lükatakse, kuna on põhjendatult alust kahelda reisi eesmärgis ning taotleja esitatud täiendavates dokumentides või

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1133, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil (ELT L 248, 13.7.2021, lk 1).

ütlustes (nt kui ta väidab, et on üliõpilane või läheb matustele, samas kui reisi tegelik eesmärk on turism või ajateenistusest kõrvalehoidmine), ning kui liikmesriikide õigusaktid seda lubavad, võiks kaaluda sisenemiskeelu kehtestamist ja määruse (EÜ) nr 1987/2006⁹ (edaspidi „SIS II määrus“) artikli 24 kohaselt riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu kohta Schengeni infosüsteemi (SIS) hoiatusteate sisestamist.

iv) Eelnev konsulteerimine viisaeeskirja artikli 22 kohaselt

22. Avalikku korda, sisejulgeolekut või rahvusvahelisi suhteid ähvardava ohu korral võivad liikmesriigid paluda, et Venemaa kodanikele või Venemaa kodanike teatavatele kategooriatele viisade väljaandmisel nendega konsulteeritaks, ning esitada üksikjuhtudel kogu Schengeni alal kehtiva viisa väljaandmisele vastuväite. Kui liikmesriik, kellele taotlus esitati, otsustab sellisel juhul viisaeeskirja artikli 25 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt siiski viisa välja anda, peab see olema piiratud territoriaalse kehtivusega viisa (mis kehtib viisa välja andnud liikmesriigi territooriumil või erandkorras mitme liikmesriigi territooriumil, kui nood annavad selleks nõusoleku).
23. Liikmesriik, kes soovib, et temaga konsulteeritaks, peab viisaeeskirja artikli 22 lõike 3 kohaselt sellest komisjonile teatama.

c) Venemaa Föderatsiooni kodanike poolt ja Venemaal esitatud viisataotluste hindamine

Oluline on pidada meeles järgmisi nõudeid, mis on juba kehtestatud 5. mail 2022 vastu võetud juhendis C(2022) 3084 ja 9. septembril 2022 vastu võetud juhendis C(2022) 6596.

24. Pidades silmas praegust majanduslikku ja poliitilist olukorda Venemaa Föderatsioonis, eelkõige pärast massilist riigist välja suunduvat liikumist, mille on põhjustanud president Putini mobilisatsioonikäsk, peaksid liikmesriigid eriti hoolikalt hindama, kas taotleja kujutab endast ohtu liikmesriikide julgeolekule, ning tegema viisaeeskirja artikli 21 ja I viisakäsiraamatu II osa 6. peatükis sisalduvate suuniste kohaselt kindlaks, kas sisenemistingimused on täidetud. Eelkõige võiks kaaluda järgmisi küsimusi.
 - i. **Reisi- ja tervisekindlustus:** konsulaadi ülesanne on välja selgitada, kas taotleja esitatud kindlustus on viisaeeskirja artikli 15 kohaselt piisav. Tähelepanu juhitakse artikli 15 lõikele 5, mille kohaselt peab konsulaat kindlaks tegema, kas kindlustusseltsi vastu esitatavad nõuded on liikmesriigis hüvitatavad. ELis praegu kehtivate piiravate meetmete tõttu võib Venemaa kindlustusandjate välja antud poliiside pakutavat kindlustuskaitset pidada ebapiisavaks. Sellistel juhtudel võib liikmesriik nõuda, et taotleja esitaks reisi- ja tervisekindlustuspoliisi, mille on välja andnud väljaspool Venemaa Föderatsiooni asuv kindlustusandja.
 - ii. **Teha kindlaks, kas taotleja vastab sisenemistingimustele ja kas võib eeldada, et ta vastab nendele kogu viisa kehtivusaja jooksul:** majanduslik ebastabiilsus, piiravad meetmed ja poliitilised suundumused Venemaa Föderatsioonis suurendavad tõenäosust, et aja möödudes ei vasta taotleja enam sisenemistingimustele. Sellisel juhul tuleks kaaluda

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

lühema kehtivusajaga viisa väljaandmist ja/või mitmekordse viisa asemel ühekordse viisa väljaandmist. Tähelepanu juhatakse viisaeeskirja artikli 24 lõikele 2a, milles on sätestatud, et väljaantud viisa kehtivusaega võib üksikjuhtudel lühendada, kui on põhjust kahelda, kas sisenemistingimused on kogu ajavahemiku jooksul täidetud. Halvenevate tingimuste tõttu ei tohiks liikmesriigid anda välja pika kehtivusajaga mitmekordseid viisasid, kuna ei ole kindel, kas Venemaa kodanikud vastavad jätkuvalt sisenemistingimustele, eriti kui reisi eesmärgiks on märgitud turism.

- iii. **Hinnata taotleja kavatsust lahkuda liikmesriikide territooriumilt enne taotletava viisa kehtivusaja lõppu, nagu on sätestatud viisaeeskirja artikli 21 lõikes 1, ilma et see piiraks võimalust anda välja piiratud territoriaalse kehtivusega viisa humanitaarkaaluks:** praegune olukord Venemaa Föderatsioonis suurendab tõenäosust, et taotleja kavatses viibida ELis kauem kui viisaga lubatud. Selline kavatsus võib olla eelkõige Venemaa kodanikel, kes püüavad hoida kõrvale mobilisatsioonist, ja nende perekondadel. Kui tekib kahtlus, kas isik kavatses õigel ajal liikmesriikide territooriumilt lahkuda, tuleks viisa väljaandmisest keelduda. Viisaeeskirja normid on piisavalt paindlikud, et võimaldada liikmesriikidel tulla toime konkreetsete olukordadega ja teha humanitaarkaaluks erandeid mõnest tingimusest, mis peavad olema lühiajalise viisa väljaandmiseks täidetud (nt teisitimõttelejate, sõltumatute ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate või muude haavatavate rühmade huvides). Liikmesriigid peaksid seda paindlikkust kasutades võtma täielikult arvesse vajadust tagada julgeolek ning nad peaksid hoolikalt hindama, kas erandi tegemine on õigustatud, kuna seda tuleks teha üksnes erandjuhtumi korral. Üksnes sõjaväeteenistusse värbamise või kaasamise kutset ja oma veendumuste tõttu sõjaväeteenistusest keeldumist ei tohiks pidada piisavaks põhjuseks viisa väljaandmiseks humanitaarkaaluks. Viisaeeskirja artikli 25 kohaselt tuleb alati juhul, kui mõned lühiajalise viisa väljaandmise tingimused ei ole täidetud, anda välja piiratud territoriaalse kehtivusega viisa (mis kehtib viisa välja andnud liikmesriigi territooriumil või erandkorras mitme liikmesriigi territooriumil, kui nood annavad selleks nõusoleku).
- iv. **Hinnata, kas taotlejal on piisavalt elatusvahendeid:** tuleb eeldada, et Venemaa Föderatsioonis elavad taotlejad ei saa ELis reisis enam kasutada rahvusvahelisi krediit- ja maksekaarte. See seab kahtluse alla nende võimaluse omada piisavaid elatusvahendeid, eriti juhul, kui vara hoitakse kontodel pankades või muudes üksustes, mille suhtes kehtivad ELi piiravad meetmed.
- v. **Viisataotluse hindamisel** peaksid konsulaadid arvesse võtma seda, kas taotleja on seotud isikute või üksustega või kas teda juhivad või kas ta võib anda materiaalselt või immateriaalselt toetust isikutele või üksustele, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid tegevuse tõttu, mis õhustab või ohustab Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust,¹⁰ või inimõiguste raske rikkumise tõttu Ukrainas¹¹. Sellisel juhul tuleks hinnata, kas viisa väljaandmisest tuleks viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti a

¹⁰ Nõukogu 17. märtsi 2014. aasta otsus 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 78, 17.3.2014); nõukogu 17. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 78, 17.3.2014, lk 6–15).

¹¹ Nõukogu 7. detsembri 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/1999, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 410I, 7.12.2020, lk 13–19); nõukogu 7. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1998, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 410I, 7.12.2020, lk 1).

alapunkti vi alusel keelduda. Kahtluse korral võib kõigi isikute ja üksuste kohta, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid, leida juhtnööre ELi sanktsioonide kaardilt¹².

25. Lisaks eespool nimetatud nõuetele ning arvestades keerulist julgeolekukeskkonda Venemaa Föderatsioonis ja pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist ELi siseneda soovivate Venemaa kodanike arvu suurenemist, peaksid liikmesriikide konsulaadid Venemaa kodanike esitatud taotluste läbivaatamisel kaaluma järgmisi elemente.
26. **Konsulaadid peavad kindlasti põhjalikult kontrollima, kas taotleja kujutab endast ohtu mõne liikmesriigi avalikule korrale, sisejulgeolekule või rahvusvahelistele suhetele.** Sel juhul tuleks viisa väljaandmisest keelduda. SISis tuleks kontrollida, ega taotleja kohta ei ole antud riiki sisenemise keelamist käsitlevat hoiatusteadet. Konsulaatidel soovitatakse võimaluse korral ja kahtluse ilmnedes näidata üles eriti suurt valvsust ning näiteks teha lisaks SISile kooskõlas iga liikmesriigi õigusaktidega päringuid riiklikes ja Interpoli andmebaasides. Konsulaadid peaksid võtma arvesse ka seda, et mitu liikmesriiki nõuavad kõigi Venemaa Föderatsiooni kodanike esitatud taotluste läbivaatamisel viisaeeskirja artikli 22 kohast konsulteerimist oma keskasutustega.
27. Kuigi konsulaadid teevad otsuse üksikjuhtude hindamise alusel, peaksid nad **pöörama eritähelepanu Venemaa viisataotlejate teatavatele kategooriatele**, nagu on osutatud punkti 24 alapunktis v ja punktis 26, kui nad vaatavad läbi Schengeni viisa taotlusi, mille puhul peetakse riski tõenäosust suureks.
28. Liikmesriigid võiksid eelkõige võtta arvesse, et Venemaa viisataotlejate teatavate kategooriate puhul esineb suur tõenäosus, et nad **võivad ohustada mõne liikmesriigi rahvusvahelisi suhteid**. Liikmesriigid peaksid hindama, kas Venemaa viisataotlejad, kes on märkinud reisi eesmärgiks turismi, võivad olla seotud Putini režiimiga või seda muul moel toetada ning seega tuua kaasa suurema riski sõjapropaganda tegemise ja/või Venemaa valitsuse huvides lobitöö tegemise seisukohast.
29. Kui liikmesriigid otsustavad selle üle, milliste tegurite tõttu võib isik endast **potentsiaalset ohtu** kujutada, võiksid nad lähtuda ohu laiast määratlusest: see tähendab, et üksikjuhte geopoliitilise olukorra taustal hinnates võiks võimaliku ohu korral viisa väljaandmisest keelduda. See on eriti oluline Venemaa kodanike jaoks, kes põgenevad mobilisatsiooni eest.
30. **Turismi eesmärgil reisivate Venemaa kodanike puhul** on põhjust olla hindamisel väga range, kuna reisi põhjendatust on muude eesmärkidega (nagu ärireis, perekonna külastus või arsti vastuvõtt) võrreldes keerukam hinnata. Lisaks sellele ei pruugi isikul olla sidemeid liikmesriigi territooriumil elavate isikutega (erinevalt näiteks perekonna külastusest, ärireisist ja arsti vastuvõtust). Tuleks kindlaks teha, kas on põhjendatud kahtlusi taotleja ütluste usaldusväärsuses või tema kavatsuses lahkuda liikmesriikide territooriumilt enne taotletava viisa kehtivusaja lõppu; sellisel juhul lükatakse viisataotlus viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti b kohaselt tagasi¹³. Liikmesriike kutsutakse üles **vahetama rohkem teavet** kohaliku Schengeni koostöö raames, et võimaluste piires ja kooskõlas viisaeeskirja artikli 48 lõikega 1 tagada ühtlustatud lähenemisviis Venemaa Föderatsioonis esitatud viisataotluste läbivaatamisel.

¹² <https://www.sanctionsmap.eu>; <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

¹³ Otsus viisa väljaandmisest keeldumise kohta ning selle põhjused edastatakse taotlejale VI lisas esitatud standardvormi kasutades selle liikmesriigi keeles, kes tegi taotluse kohta lõpliku otsuse, ja veel ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles. Taotlejal, kellele keelduti viisat andmast, on õigus otsus vaidlustada.

31. Jätakuvalt kohaldatakse norme, mis on sätestatud direktiivis 2004/38/EÜ,¹⁴ mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil¹⁵.
32. Tuleb pidada meeles, et viisaeeskiri sisaldab erandeid, mis võimaldavad välja anda **viisa humanitaarkaalutlustel, riikliku huvi või rahvusvaheliste kohustuste tõttu**. Viisaeeskirja artikli 16 lõike 6 kohaselt võib viisatasu nõudmisest loobuda või seda tasu vähendada, kui seda tehakse kultuuri- või spordihuvide, välispoliitiliste, arengupoliitiliste või muude oluliste avalike huvide edendamiseks või rahvusvaheliste kohustuste tõttu. Neid sätteid võib kasutada, et **võimaldada sõltumatute ajakirjanike, teisitimõtlejate, õpilaste, üliõpilaste ja teadlaste reisirimist**, kuna need reisijate kategooriad peavad nüüd tasuma 35 euro asemel 80 euro suuruse viisatasu, kui viisatasu nõudmisest ei ole loobunud või seda ei ole vähendatud kooskõlas viisaeeskirja artikli 16 lõikega 2, 4 või 5. Viisaeeskirja artikli 19 lõike 4 kohaselt võib tingimustele mittevastava taotluse tunnistada vastuvõetavaks ja artikli 25 lõike 1 kohaselt võib välja anda piiratud territoriaalse kehtivusega viisa vaatamata sellele, et sisenemistingimused ei ole täidetud. See on asjakohane näiteks viisataotluste puhul, mille on esitanud **teisitimõtledjad, sõltumatud ajakirjanikud, inimõiguste kaitsjad ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad ning nende lähedased pereliikmed**, kes ei ole Venemaa Föderatsiooni valitsuse või valitsusliikmete lähedaste pereliikmete kontrolli all.
33. Liikmesriik peaks neid erandeid kohaldama alles pärast põhjalikku hindamist. Seetõttu on liikmesriigi ülesanne hinnata üksikjuhtumipõhise kontrolli alusel, kas Venemaa kodaniku taotlus võib olla esitatud humanitaarkaalutlustel. Puuduvad täpselt kindlaksmääratud dokumendid, mis tõendaksid, et isik vastab humanitaarkaalutlustel viisa saamise tingimustele, sest konkreetsed asjaolud on liiga erinevad ja vajavad juhtumipõhist hindamist.
34. Jätakuvalt kohaldatakse norme, mis on sätestatud direktiivis 2004/38/EÜ,¹⁶ mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil¹⁷.

d) Venemaa kodanike kehtivate viisade kehtetuks tunnistamine ja tühistamine

35. Viisaeeskirja artiklis 34 on sätestatud normid viisade tühistamise ja kehtetuks tunnistamise kohta. Viisa saab tühistada, kui selgub, et viisa andmise tingimused ei olnud selle andmise ajal täidetud (nt kui on kindlaks tehtud, et viisa saadi pettuse teel), ja viisa saab kehtetuks tunnistada, kui selgub, et viisa andmise tingimused ei ole enam täidetud. Näiteks tuleks viisa piiril kehtetuks tunnistada, kui viisaomaniku kohta on pärast viisa väljaandmist sisestatud Schengeni infosüsteemi (SIS) hoiatusteade riiki sisenemise ja riigis viibimise keelu kohta.
36. Võttes arvesse praegust olukorda, peaksid liikmesriigid andma konsulaatidele ja piirivalveametnikele korralduse kontrollida juba väljaantud viisade kehtivust rangemalt. Eeskätt julgustatakse liikmesriike kehtivaid viisasid individuaalselt uuesti hindama, et kontrollida, kas

¹⁴ 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda vabalt liikmesriikide territooriumil (ELT L 158 30.4.2004, lk 77).

¹⁵ Kui keeldutakse viisa väljaandmisest isikule, kellel on õigus liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda, tuleb seda käsitada vaba liikumise piiranguna. Viisa väljaandmisest keeldumine peab sellisel juhul olema kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ VI peatüki nõuetega, sh nimetatud peatükis sätestatud menetluslike tagatistega.

¹⁶ 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda vabalt liikmesriikide territooriumil (ELT L 158 30.4.2004, lk 77).

¹⁷ Kui keeldutakse viisa väljaandmisest isikule, kellel on õigus liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda, tuleb seda käsitada vaba liikumise piiranguna. Viisa väljaandmisest keeldumine peab sellisel juhul olema kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ VI peatüki nõuetega, sh nimetatud peatükis sätestatud menetluslike tagatistega.

viisa andmise tingimused on praegusi asjaolusid arvestades endiselt täidetud või kas viisa tuleks pärast põhjalikku hindamist kehtetuks tunnistada. Hindamisel tuleks muu hulgas arvesse võtta järgmisi aspekte.

- Reisi- ja tervisekindlustus: kas nõue Venemaa kindlustusseltsi vastu oleks sissenõutav või mitte, pidades silmas, et EL on teatavate ettevõtjate suhtes kehtestanud piiravad meetmed (vt eespool punkti 23 alapunkt i reisi- ja tervisekindlustuse kohta).
- Kavatsus lahkuda liikmesriikide territooriumilt enne viisa kehtivusaja lõppu: see puudutab eelkõige 18–60aastaseid Venemaa kodanikke, keda võidakse reservväelastena teenistusse kutsuda ja kes püüavad mobilisatsioonist kõrvale hoida.
- Julgeolekukaalutlused: kas praegust olukorda ja eeskätt mobilisatsiooni Venemaa Föderatsioonis arvesse võttes on selliste viisade puhul, mis on välja antud enne mobilisatsiooni ja mis on endiselt kehtivad, viisa väljaandmise tingimused ikka endiselt täidetud kooskõlas viisaeeskirja artikli 34 lõikega 2 ja artikli 21 lõike 3 punktiga d. Kui on alust viisa tühistada või kehtetuks tunnistada, võib selle kohta otsuse teha piirivalveametnik või konsulaat olenema sellest, milline liikmesriik on viisa välja andnud. Otsuse tegija peaks sellest teavitama viisa välja andnud liikmesriiki ning lööma viisakleebisele vastava templi ja sisestama teabe viisa tühistamise või kehtetuks tunnistamise kohta viisainfosüsteemi kooskõlas VISi määruse 18 artikliga 13. Isikul, kelle viisa on kehtetuks tunnistatud, on õigus otsus vaidlustada.

37. Vastu on võetud piiravad meetmed,¹⁹ millega kehtestatakse mõnele Venemaa Föderatsiooni kodanikele keeld siseneda liikmesriikide territooriumile või reisida läbi nende territooriumi. Kodanike kohta, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid ja kellel on keelatud siseneda Schengeni alale või seal viibida, sisaldab SIS hoiatusteateid. Liikmesriigid peaksid vastavalt viisaeeskirja artikli 34 lõikele 2 ja artikli 21 lõike 3 punktile c **tunnistama kehtetuks viisad**, mis on antud sellistele kodanikele enne reisiskeelu jõustumist ja mis veel kehtivad, kuna viisa andmise tingimused ei ole enam täidetud. Teave viisa kehtetuks tunnistamise kohta tuleb sisestada viisainfosüsteemi vastavalt VISi määruse artiklile 13. Viisaomanikule tuleks viisa kehtetuks tunnistamisest teatada vastavalt viisaeeskirja artikli 34 lõikele 6.

38. Liikmesriigid peaksid kasutama ranget lähenemisviisi ka siis, kui nad **hindavad ümber viisad**, mis on Venemaa Föderatsiooni kodanikule juba välja antud, lähtudes sarnastest põhimõtetest kui Venemaa Föderatsiooni kodanike esitatud uute viisataotluste hindamise puhul: Venemaa kodanike rangem kontroll aitab **üksikjuhtude ümberhindamisel praeguses geopoliitilises olukorras isikuid võimaliku ohuna paremini ära tunda**. Kui selgub, et viisa väljaandmise tingimused ei ole enam täidetud, siis peaksid liikmesriigid kõnealustele kodanikele väljaantud viisad, mis siiani kehtivad, kooskõlas viisaeeskirja artikli 34 lõikega 2 ja artikli 21 lõikega 1 kehtetuks tunnistama. Teave kehtetuks tunnistatud viisa kohta tuleb sisestada viisainfosüsteemi (VIS) vastavalt VISi määruse artiklile 13. Viisaomanikule tuleks viisa kehtetuks tunnistamisest teatada vastavalt viisaeeskirja artikli 34 lõikele 6. Üldjuhul tunnistavad viisa kehtetuks selle andnud liikmesriigi pädevad asutused. Viisa võivad kehtetuks tunnistada teise liikmesriigi pädevad asutused, teavitades sellest viisa andnud liikmesriigi

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus).

¹⁹ Vt eelkõige: nõukogu 17. märtsi 2014. aasta otsus 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 78, 17.3.2014, lk 16) ning nõukogu 17. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 78, 17.3.2014, lk 6).

ametiasutusi. Näiteks tuleks viisa tunnistada piiril kehtetuks, kui viisaomaniku kohta on pärast viisa väljastamist sisestatud SISi hoiatusteade. Isikud, kelle viisa on kehtetuks tunnistatud, võivad selle otsuse edasi kaevata.

39. Lisaks sellele tuleb meeles pidada, et viisaeeskirja artikli 30 kohaselt **ei anna viisa omamine automaatselt õigust Schengeni alale siseneda**. Seetõttu ei mõjuta Venemaa Föderatsiooni kodanikule juba väljaantud kehtiva viisa esitamine liikmesriikide kohustust teha põhjalikku piirikontrolli, et teha kindlaks, kas Schengeni piirieskirjade artiklis 6 sätestatud sisenemistingimused on täidetud, ning jätta nende tingimuste täitmata jätmise korral sisenemiseks luba andmata.

e) Kehtivad kahepoolsed viisavabaduslepingud Venemaa Föderatsiooniga

40. Viisamääruses²⁰ on sätestatud ühine loetelu kolmandatest riikidest, mille kodanikel peab ELi välispiiride ületamisel olema viisa, ning loetelu riikidest, mille kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Need loetelud on esitatud viisamääruse lisades.
41. Lisaks on viisamääruse artikli 6 lõike 1 punktis a sätestatud: „Liikmesriik võib ette näha erandid [...] viisanõudest [...] järgmiste isikute suhtes: a) diplomaatilise passi, teenistus-/ametipassi või eripassi kasutajad“. Vastavalt artiklile 12 peavad liikmesriigid teatama meetmetest, mis nad viisamääruse artikli 6 kohaselt võtavad, ja komisjon avaldab need meetmed teavitamise eesmärgil.
42. Et nõukogu otsusel lepingu kohaldamise täieliku peatamise kohta oleks mõju, peavad liikmesriigid peatama ka Venemaa Föderatsiooniga sõlmitud nende kahepoolsete viisavabaduslepingute kohaldamise, mis näevad Venemaa Föderatsiooni teenistus- ja eripasside kasutajatele ette viisavaba reisimise, ning andma komisjonile sellest teada.
43. Liikmesriigid peavad tagama ELi piiravate meetmete kohaldamise ja mõjususe isegi siis, kui kahepoolsed viisavabaduslepingud Venemaa Föderatsiooniga on jõus.

f) Rakendamine ja üldsuse teavitamine

44. Käesoleva tegevusjuhendi eesmärk on aidata liikmesriikidel tegeleda kõigi selliste taotlustega, mille on esitanud Venemaa Föderatsiooni kodanikud, olenemata nende elukohast.
45. Liikmesriikide keskasutuste ülesanne oleks jagada seda juhendit kõigi oma konsulaaresindustega kogu maailmas.
46. Üldsuse teavitamine lepingu täielikust peatamisest on endiselt liikmesriikide ülesanne (viisaeeskirja artikli 47 lõige 1).

g) Kohaliku Schengeni koostöö järelmeetmed

47. Vastavalt viisaeeskirja artikli 48 lõikele 1 koordineerib ja korraldab ELi delegatsioon kohaliku Schengeni koostöö raames korrapäraselt teabevahetust käesoleva juhendi rakendamise kohta ja jälgib lepingu täielikust peatamisest tulenevate muudatuste nõuetekohast kohaldamist. Käesoleva juhendi rakendamisega seotud koosolekute aruandeid tuleks jagada liikmesriikide

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

viisasad väljastavate keskasutustega vastavalt viisaeeskirja artikli 48 lõikele 5, samuti tuleks neid jagada komisjoniga.

II. Juhend Venemaa kodanike kontrollimise kohta välispiiridel vastavalt Schengeni piirieskirjadele

48. Riikide piirivalveasutuste töötajad, keda vajaduse korral toetab Frontexi alaline korpus, peavad igal üksikjuhul eraldi hindama välispiiril kontrollide tegemisel kõiki riiki sisenemise tingimuste täitmisega seotud aspekte, sõltumata kohast, kust välispiiri ületada sooviv Venemaa kodanik on saabunud.
49. Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 kohaselt peavad piirivalveametnikud kolmandate riikide kodanikke põhjalikult kontrollima, enne kui nad saavad ületada välispiiri, et teha kindlaks, kas kolmanda riigi kodanik vastab piirieskirjade artikli 6 lõikes 1 sätestatud sisenemistingimustele. Eeskätt seoses Venemaa Föderatsiooni ebaseadusliku agressiooniga Ukraina vastu on ülitähtis, et piirivalveametnikud kõigis välispiiril asuvates piiripunktides hindaksid ühetaoliselt, kas välispiiri ületav Venemaa kodanik vastab Schengeni alale sisenemise tingimustele, et hoida ära olukordi, kus liikmesriik võtab vastu taotleja, kellele teine liikmesriik on sisenemise keelanud.
50. Kui piirivalveametnikud jõuavad pärast individuaalset hindamist järeldusele, et Venemaa kodanik ei vasta kõigile sisenemistingimustele, tuleks sellele isikule keelata sisenemine Schengeni alale kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikliga 14.
51. Schengeni piirieskirjade artikli 6 lõike 1 punkti e kohaselt on üks kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise tingimus see, et isikut ei peeta **ohuks ühegi liikmesriigi avalikule korrale, sisejulgeolekule või rahvusvahelistele suhetele**. Pidades silmas praegust geopoliitilist olukorda, mobilisatsiooni Venemaa Föderatsioonis ning nende sündmuste mõju liidu ja selle liikmesriikide stabiilsusele ja julgeolekule, peaksid piirivalveasutused igal juhul eraldi põhjalikult kontrollima võimalikku suurenenud julgeolekuohtu, mida kujutab endast Euroopas sõda pidava riigi kodaniku sisenemine Schengeni alale. Sellise individuaalse hindamise läbiviimiseks peaksid piirivalveametnikud korraldama põhjaliku vestluse Venemaa kodanikuga, kes soovib siseneda Schengeni alale. Lisaks kontrollile reisidokumendi andmete alusel tuleks Schengeni infosüsteemis teha süstemaatiliselt sõrmejälgede kontroll, et avastada hoiatusteateid selliste isikute kohta, kes kasutavad valeidentiteeti või mitte teada olevat identiteeti.
52. Pidades silmas geopoliitilist tausta, peaksid piirivalveametnikud võtma arvesse ka seda, et Venemaa kodanikule Schengeni alale sisenemise lubamine ajal, mil tema päritoluriik osaleb ebaseaduslikus sõjalises agressioonis ELi kandidaatriigi vastu, võib tõsiselt kahjustada ühe või mitme liikmesriigi rahvusvahelisi suhteid. Tugevdatud kontrolli tõttu kasvava töökoormuse valguses julgustatakse liikmesriike viima asjaomastel välispiiridel asuvatesse piirivalvejõududesse lisatöötajaid.
53. Rangem kontroll ei tohi siiski kaasa tuua sisenemiskeeldu isikutele, kellel on õigustatud huvi lahkuda Venemaa Föderatsioonist ja siseneda Schengeni alale. Eelkõige peaksid liikmesriikide piirivalveasutused pöörama erilist tähelepanu välispiiril asuvasse piiripunkti saabuvatele Venemaa kodanikele, kes on inimõiguste kaitsjad, teisitimõtlejad või sõltumatud ajakirjanikud. Piirivalveasutusi julgustatakse hindama nende isikute sisenemistaotlusi ka Schengeni piirieskirjade artikli 6 lõike 5 punkti c alusel, mis annab võimaluse lubada kolmanda riigi kodanikul humanitaarkaalu tõttu riiki siseneda, isegi kui kolmanda riigi kodanik ei vasta ühele või mitmele artikli 6 lõikes 1 sätestatud tingimustest. Sama peaks kehtima Ukraina kodanike suhtes, kellele on sunniviisiliselt antud Venemaa kodakondsus pärast nende piirkonna okupeerimist, kui nad suudavad tõendada, et neil oli varem Ukraina kodakondsus.

54. Kui Venemaa kodanikule ei anta luba riiki siseneda põhjusel, et teda peetakse ohuks liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule, võib keelduv liikmesriik eraldi individuaalse hindamise alusel kaaluda ka siseriikliku õiguse alusel otsuse vastuvõtmist riiki sisenemise ja riigis viibimise keelamise kohta ning sisestada selle kohta hoiatusteate Schengeni infosüsteemi kooskõlas SIS II määruse artikliga 24. Liikmesriigi õiguse alusel kehtestatud sisenemiskeelu kestus peaks olema proportsioonis ohuga, mida isik endast kujutab. Hoiatusteate sisestamine SISi ei lase isikul, keda peetakse ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule, siseneda Schengeni alale muu piiripunkti kaudu samas või mõnes teises liikmesriigis. Hoiatusteatesse tuleb sisestada kõik isiku biograafilised andmed, samuti isiku sõrmejäljed ja fotod.

Vedajate vastutus

55. Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 26 ja direktiivi 2001/51²¹ kohaselt on vedajad (st kõik füüsilised või juriidilised isikud, kelle tegevusalaks on reisijate õhu-, mere- või maismaavedu) kohustatud võtma viivitamata vastutuse kolmandate riikide kodanike eest, kellel ei lubata siseneda ühe liikmesriigi territooriumile ja kelle vedaja on toonud välispiirile. Lisaks on vedajad, kes veavad reisijaid õhu- või mereteed mööda või bussiga mööda maismaad, kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kolmanda riigi kodanikul oleksid liikmesriigi territooriumile sisenemiseks nõutavad reisidokumendid, ja võimalik on kohaldada trahve, kui reisidokumentide olemasolu ei ole piisavalt kontrollitud.
56. Seepärast on oluline, et vedajad oleksid riiki sisenemiseks nõutavate reisidokumentide olemasolu kontrollimisel valvsad. Liikmesriike julgustatakse pakkuma vedajatele selles vallas praktilist tuge, et piirata ilma vajalike reisidokumentideta saabuvate Venemaa kodanike arvu.
57. Juhul kui kehtiv viisa tunnistatakse kehtetuks ja reisijat ei lubata riiki sel põhjusel või sisenemistingimuste täitmise üldise hindamise tulemusel vaatamata sellele, et pardaleminekul esitatud viisa on kehtiv, on vedaja kohustatud toimetama isiku tagasi kohta, kust ta peale võeti, või reisidokumendi välja andnud riiki või muusse kolmandasse riiki.

²¹ Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikkel 26 (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 1) ja nõukogu 28. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/51/EÜ, millega täiendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 26 sätteid (EÜT L 187, 10.7.2001, lk 45).